

CODI DEONTOLÒGIC - COL·LEGI OFICIAL DE TREBALL SOCIAL DE CATALUNYA

ÍNDIX

CAPÍTOL 1. PRINCIPIS GENERALS TREBALL SOCIAL	2
1.1. RECONÈIXER LA DIGNITAT INHERENT A LA PERSONA EN TOTES LES SEVES DIMENSIONS.....	2
1.2. PROMOURE LA JUSTÍCIA SOCIAL	2
1.2.1. Garantir la no discriminació, l'equitat i la igualtat de tracte.....	2
1.2.2. Afavorir l'accés a recursos equitatius i a polítiques justes.....	3
1.3. PROMOURE L'AUTONOMIA, L'AUTODETERMINACIÓ I LA PARTICIPACIÓ	3
1.4. RESPECTAR LA CONFIDENCIALITAT I LA PRIVACITAT	4
1.5. INTEGRITAT PROFESSIONAL	4
CAPÍTOL 2. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL COM A PROFESSIONAL	5
CAPÍTOL 3. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL VERS LES PERSONES ATESES	6
CAPÍTOL 4. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL VERS L'ENTITAT/ORGANISME PER A LA QUAL TREBALLA.....	9
CAPÍTOL 5. RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL EN L'EXERCICI LLIURE DE LA PROFESSION	11
CAPÍTOL 6. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL EN LA RELACIÓ AMB ELS/LAS COL·LEGUES I ALTRES PROFESSIONALS	12
CAPÍTOL 7. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL ENVERS LA SOCIETAT	13
CAPÍTOL 8. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL VERS L'ÚS DE LES TECNOLOGIES	14

CAPÍTOL 1. PRINCIPIS GENERALS TREBALL SOCIAL

1.1. RECONÈIXER LA DIGNITAT¹ INHERENT A LA PERSONA EN TOTES LES SEVES DIMENSIONS

La treballador/a social (TS) assumeix l'altre com a un ésser únic i demostra respecte, per mitjà de les paraules, actituds i fets, a la dignitat inherent de l'altre com a ésser humà. Per tant, la treballadora social diferencia entre la mirada positiva incondicional cap a la persona i els comportaments i/o contextos sociopolítics i culturals que creu que han de ser canviats.

Per altra banda, el tracte digne implica el reconeixement de la persona i del seu context, i el compromís envers aquelles situacions que puguin ser perjudicials per a ell/a com individu, grup o col·lectiu i que el puguin posar en perill o risc.

1.2. PROMOURE LA JUSTÍCIA SOCIAL

La treballadora social promou la justícia social essent garant dels principis bàsics d'igualtat i solidaritat, en relació a la societat i en relació a les persones amb les que treballa. Això significa:

1.2.1. Garantir la no discriminació, l'equitat i la igualtat de tracte.

La treballadora social, en l'exercici de la seva professió, té un accés privilegiat per a identificar les discriminacions per motius de:

- Lloc de naixement; procedència, nacionalitat o pertinença a una minoria.
- Raça, color de pell o ètnia.
- Opinions polítiques, religió, conviccions o ideologia.
- Llengua; origen cultural, nacional, ètnic o social.
- Situació econòmica o administrativa o classe social.
- Sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere.

¹ La dignitat és un dret innat de les persones a ser tractades amb respecte, de manera justa i a reconèixer la seva vàlua en tant que humans. És objecte de protecció per les lleis internacionals i pels principis de l'ètica. És el centre de la Declaració Universal dels Drets Humans, el principi del qual es deriven tots els altres.

Dignitat - Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure
ca.wikipedia.org/wiki/Dignitat

- Edat.
- Aparença, aspecte físic o indumentària.
- Malaltia.
- Discapacitat física, sensorial, intel·lectual o mental o altres tipus de diversitat funcional.
- Qualsevol altra tipus de vulnerabilitat

l es posiciona contra elles en totes les seves formes amb el suport del col·legi professional.

1.2.2. Afavorir l'accés a recursos equitatius i a polítiques justes.

La treballadora social defensa i treballa activament per l'equitat i la redistribució de la riquesa com a base del desenvolupament humà.

La treballadora social defensa i treballa per fer efectiu el dret a les persones a disposar d'uns recursos mínims que els hi permetin viure dignament.

1.3. PROMOURE L'AUTONOMIA, L'AUTODETERMINACIÓ I LA PARTICIPACIÓ

La treballadora social promou el desenvolupament de les capacitats de les persones, i l'adquisició de les condicions d'autonomia, per assolir el màxim grau d'autodeterminació possible.

La treballadora social promou el dret de les persones a prendre les seves pròpies decisions i eleccions, sempre i quan no amenacin els drets i interessos legítims dels altres

La treballadora social reconeix que les dimensions de les persones es troben condicionades, entre d'altres, pel context socioeconòmic, polític, gènere, ètnia, cultura... i que tenen incidència directa en el benestar i la salut de les persones i les comunitats on habiten.

La treballadora social ofereix i proposa eines, recursos i espais que permetin a les persones participar plenament en la seva comunitat i per promoure la plena participació en les decisions i accions que afecten les seves vides. Entenent la participació des del punt de vista crític, actiu i responsable.

La treballadora social, en reconeixement del caràcter social de l'ésser humà i entenent la participació en la comunitat com a un eix fonamental del seu benestar i desenvolupament, promou, per mitjà de la seva tasca professional, la creació d'espais i processos significatius per la participació de les persones en la formulació de polítiques.

1.4. RESPECTAR LA CONFIDENCIALITAT I LA PRIVACITAT

Tot ésser humà té dret a la seva pròpia intimitat i, per tant, la treballadora social respectarà els drets de les persones a la confidencialitat i privacitat, fent un ús responsable i mesurat de la informació obtinguda en la seva activitat professional. En el cas de risc greu de perjudici cap ella mateixa o cap a tercers, la treballadora social podrà utilitzar de forma ponderada aquesta informació per a protecció d'interessos vitals.

La treballadora social informarà sempre a les persones amb les quals treballa del dret a la intimitat i confidencialitat així com els seus límits legals. És un deure de la professional el compliment de les obligacions i protocols en matèria de protecció de dades que establerts a la legislació i normatives vigents.

1.5. INTEGRITAT PROFESSIONAL

La treballadora social reconeix que és responsable de les seves accions i que, per tant, les seves decisions, especialment quan poden provocar conflictes d'interessos, han d'estar basades en evidència empírica, saviesa pràctica i consideracions ètiques, legals i culturals, treballant amb criteris essencials de l'ètica de la professió com són la coherència, imparcialitat, responsabilitat i justícia.

Les creences, valors i posicionament ideològic propi no han d'interferir en la pràctica professional.

La treballadora social ha de tenir les qualificacions requerides per l'exercici de la professió. Té l'obligació de formar-se i mantenir actualitzats els coneixements teòrics i competències necessàries al llarg dels anys per desenvolupar la pràctica professional.

La treballadora social ha de ser transparent sobre els motius de les seves eleccions i no fer ús de la seva posició per beneficis personals.

CAPÍTOL 2. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL COM A PROFESSIONAL

2.1. L'exercici de la professió del Treball Social té com a fonaments ètics els principis i els valors establerts en el Capítol I d'aquest Codi Deontològic.

2.2. La treballadora social ha de conèixer i fer ús de les metodologies, competències, tècniques i eines necessàries per a la pràctica professional.

2.3 Els objectius i la pràctica de la professió han de ser objecte d'estudi, de reflexió i d'investigació constants per part de les treballadores socials.

2.4. Les treballadores socials tenen l'obligació d'informar al Col·legi Professional davant de possibles situacions d'intrusisme laboral.

2.5. La treballadora social ha de donar vàlua a les funcions pròpies de la professió i fer visibles els requeriments aliens a aquesta.

2.6. La treballadora social té l'obligació de exercir les seves funcions, evitant reduccionismes en les tasques que li són pròpies.

2.7. Quan la demanda d'atenció supera les seves capacitats i els coneixements ha de formar-se per poder-hi fer front.

2.8. La treballadora social ha d'actuar en situacions i entorns que garanteixin la seva seguretat i integritat, disposant de les mesures adequades per a que així sigui.

2.9. Les treballadores socials han de contribuir al desenvolupament permanent de la professió per tal de respondre adequadament a les noves demandes de la societat.

2.10. És fonamental que la treballadora social tingui present que els seus informes o peritatges poden tenir repercussions legals per a les persones implicades, per a ella mateixa i per a tercers. Les seves conclusions han de basar-se en arguments tècnics i metodologies professionals per garantir la seva fiabilitat i precisió en el procés d'avaluació.

2.11. En el peritatge, cal ser especialment rigorós en l'objectivitat i en l'informe s'ha de fer constar allò que pugui tant beneficiar com perjudicar qualsevol de les parts en litigi.

2.12. La treballadora social no pot emetre peritatges en relació als processos assistencials en què intervingui o hagi intervingut.

CAPÍTOL 3. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TS VERS LES PERSONES ATESES

L'atenció a les persones, en els àmbits individual, familiar, grupal o comunitari, s'ha d'emmarcar en els següents aspectes ètics:

3.1.- La treballadora social es compromet a respectar i promoure, en l'atenció a les persones ateses/acompanyades, grups i comunitats els principis recollits en aquest Codi Deontològic.

3.2.- Totes les persones han de ser ateses amb interès, dedicació, equanimitat i honestat professional.

3.3.- Per a iniciar una atenció cal comptar amb la identificació de la persona atesa i dels seus acompanyants. Així mateix, caldrà procurar que es garanteixin els principis de tractament de la informació que s'estableixen per les lleis i per l'entitat en la que es treballa.

3.4.- La treballadora social, des del respecte a la diversitat, proporcionarà atenció a les persones ateses/acompanyades reconeixent la seva identitat i sense discriminacions per raó de gènere, edat, capacitat, classe social, religió, llengua, ètnia, creences polítiques... actuant en base a les seves necessitats.

3.5.- S'ha d'informar de forma entenedora a les persones ateses de les característiques i límits del servei, així com dels drets i les obligacions que comporta el seu ús. S'ha de constatar que la informació s'ha entès.

3.6.- La treballadora social ha de treballar en estreta col·laboració amb la persona atesa i, si s'escau, amb el seu entorn, motivant la seva participació, fomentant la seva autonomia i tenint en compte els seus interessos i la seva voluntat. També l'ha d'informar del resultat potencial de la intervenció. La capacitat de decisió pot veure's alterada en determinades circumstàncies i contextos i per això la professional haurà de fer un acompanyament a la persona atesa/acompanyada en la presa de decisions actuals i futures.

3.7.- Les professionals del treballadora social han d'exercir la seva professió amb l'objectiu d'identificar i desenvolupar les potencialitats i fortaleces de les persones, grups i comunitats amb les que es treballa.

3.8.- Quan per causes diverses no sigui possible consensuar qüestions que afecten a la persona atesa, la treballadora social vetllarà per assegurar que la decisió final és adoptada en coherència amb els interessos i necessitats d'aquesta.

3.9.- El secret professional és un valor i una garantia per a la professió, així com un dret i un deure de les treballadores socials. Des de l'inici de la relació professional, la persona atesa/acompanyada ha de tenir la certesa que es respectarà la seva intimitat.

El secret professional és un dret i un deure que romanen, fins i tot, després d'haver acabat la prestació dels serveis professionals. Per tant, la interrupció de la relació professional o la mort de la persona usuària no eximeix la treballadora social del deure de guardar-lo.

3.10.- Tant la recollida d'informació com la comunicació de dades s'han de restringir a les necessitats de l'actuació professional.

3.11.- Els arxius que contenen dades d'historials, fitxes, expedients, informes socials... ha de garantir el dret a la intimitat de la persona atesa/acompanyada; per tant, l'accés a aquesta informació no ha de quedar exposada i s'ha de restringir a les professionals directament implicades. La informació demanada a la professional amb finalitats estadístiques, de planificació o per altres motius, ha de ser facilitada sense les dades identificatives de les persones.

3.12.- És necessari extremar la precaució en les comunicacions que continguin dades personals.

3.13.- Casos en que no es viola el secret professional:

a) Per realitzar l'activitat professional en equip interdisciplinari, sempre que el que es reveli sigui necessari per a la intervenció professional.

b) Si mantenir el secret professional perjudica terceres persones o greument a la pròpia treballadora social. La treballadora social ha de ser rellevat de la guarda del secret professional per la Junta de Govern del Col·legi, previ assessorament del Consell de Deontologia Professional.

c) Quan la professional sigui autoritzada per escrit per la mateixa persona, o pels seus hereus en cas de defunció.

d) En els casos que hi hagi una llei que així ho estableix.

3.14.- La treballadora social perjudicada pel fet de mantenir el secret professional ha de comunicar-ho per escrit a la Junta de Govern del Col·legi per tal d'obtenir la defensa i la protecció col·legials en la seva actuació.

3.15.- Quan sigui necessari derivar l'atenció de la persona atesa a un altre servei i/o professional, la treballadora social ho farà comunicant aquella informació imprescindible, procurant la continuïtat i qualitat de la intervenció.

3.16.- La treballadora social té la responsabilitat i obligació, en la seva actuació professional de comunicar davant els serveis i/o organismes competents els casos d'abús, maltractaments o abandonament de persones, o qualsevol altra situació que atempti contra els drets humans.

3.17.- La presència, durant el procés d'intervenció, d'alumnes de pràctiques, requereix la conformitat de la persona atesa. L'alumnat haurà de respectar el contingut d'aquest codi deontològic.

ESBORRANY SOTMÈS A INFORMACIÓ PÚBLICA

CAPÍTOL 4. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TS VERS L'ENTITAT/ORGANISME PER A LA QUAL TREBALLA

4.1. La treballadora social ha de conèixer el reglament, la normativa, els objectius, la missió i els valors que orienten i defineixen la intervenció i el treball de l'entitat en la que treballa.

Els principis bàsics de la professió, han de ser respectats i per tant la professional ha d'actuar de conformitat amb el que estableix aquest Codi Deontològic. Quan percep un conflicte ètic o legal entre l'encàrrec, l'exigència i l'obligació professional, la treballadora social, degudament col·legiada, podrà demanar assessorament, suport i protecció, al Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya.

4.2. La treballadora social ha d'assumir els principis d'aquest Codi Deontològic i es compromet a la promoció de drets i deures socials a les organitzacions i entitats en què exerceixi la seva activitat, donant suport responsablement i de manera activa, en la mesura de les seves possibilitats, els processos orientats a la millora de la qualitat en l'exercici de la professió.

4.3. La treballadora social ha de participar de la millora dels serveis, de la planificació, dels procediments i dels protocols d'acord amb els principis d'aquest Codi Deontològic per tal d'afavorir l'eficàcia dels serveis i les organitzacions i en benefici de les persones ateses i de la comunitat.

També ha de facilitar la cooperació i la col·laboració amb entitats afins, les polítiques i programes de les quals vagin dirigides a proporcionar serveis i recursos que promoguin la qualitat de vida de les persones ateses.

4.4. La treballadora social ha de tenir coneixement de les seves responsabilitats i una visió global del treball a realitzar a la institució o organisme en que presta els seus serveis, establint prioritats amb criteris objectius, d'acord amb la missió de l'entitat i en funció de les necessitats detectades a la realitat social.

4.5 La treballadora social ha de vetllar i preservar, també davant dels seus responsables jeràrquics i altres professionals dels equips de treball en els que participi, les seves funcions professionals

La treballadora social ha de donar a conèixer els responsables o directius de la institució o organisme on presta els seus serveis, les condicions i els mitjans indispensables per dur a terme la tasca que li ha estat confiada. Tanmateix ha d'informar de tot allò que obstaculitzi la

seva tasca professional a l'organisme competent, incloent al TSCAT, de l'incompliment del deure i obligacions que li són exigibles

4.6 La treballadora social, d'acord amb els principis bàsics recollits en aquest Codi Deontològic i el marc legal vigent, podrà acollir-se a l'objecció de consciència². La treballadora social que en faci ús haurà de comunicar-ho sempre a la persona atesa i oferir opcions que garanteixi la continuïtat de la intervenció. El Col·legi ha de vetllar perquè cap professional sigui discriminat per raó de consciència.

ESBORRANY SOTMÉS A INFORMACIÓ PÚBLICA

² No confondre objecció de consciència amb diferències discrecionals, discrepàncies tècniques o dilemes ètics. L'objecció de consciència té a veure amb la moral.

CAPÍTOL 5. RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL S EN L'EXERCICI LLIURE DE LA PROFESSIÓ

5.1 L'exercici lliure consisteix en la pràctica professional de caràcter privat que exerceix la seva activitat en un marc d'independència laboral ofertant serveis i complint amb les funcions i competències pròpies de la disciplina³.

5.2 Si la treballadora social no pot exercir el seu encàrrec amb total independència ha de refusar-lo.

5.3 La treballadora social haurà de preservar la seva independència front a pressions, exigències o complaences que la limitin, sigui respecte dels poders públics, econòmics o fàctics, els tribunals, el o la seva pròpia client o inclús els/les seus/ves propis/es companys/es o col·laboradors/es.

5.4 La treballadora social no acceptarà cap encàrrec si no és competent per realitzar-lo.

³ https://www.cgtrabajosocial.es/files/628b76bc7ae82/libro_guia_sobre_eje_vol1y2_final.pdfsejo

CAPÍTOL 6. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL EN LA RELACIÓ AMB LES COL·LEGUES I ALTRES PROFESSIONALS

La responsabilitat de la treballadora social en la relació amb les col·legues i altres professionals es poden concretar en els punts següents:

6.1 Les relacions entre les treballadores socials han de guiar-se pels principis recollits en aquest Codi Deontològic evitant la competència deslleial.

6.2 La deontologia professional implica no manifestar a les persones ateses desacords en l'actuació d'altres col·legues.

6.3 En els casos en que intervinguin professionals de diferents serveis, la intervenció ha de ser acordada i coordinada. Llevat que es tracti d'una situació d'emergència, la TS no ha d'acceptar una intervenció social que està en seguiment per una altra col·lega sense que existeixi un acord previ.

6.4 La treballadora social ha de limitar les informacions donades a col·legues i altres professionals a aquells elements que consideri indispensables per a aconseguir l'objectiu comú, respectant el secret professional.

6.5 La treballadora social ha de registrar i documentar degudament el seu treball per tal que aquest, si és necessari, pugui ser transferible a altres professionals evitant la reiteració i revictimització de les persones ateses.

6.6 La treballadora social ha de promoure l'intercanvi de coneixements, experiències i suggeriments, amb els col·legues de professió, amb la intenció d'enriquir-se mútuament i millorar la intervenció social.

6.7 Quan una treballadora social conegui que un altre o una altra professional del treball social incompleix les normes del Codi Deontològic, ha de comunicar-ho al TSCAT seguint els canals establerts per a tal efecte.

CAPÍTOL 7. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL ENVERS LA SOCIETAT

7.1 La treballadora social ha de participar en el desenvolupament de la societat, en la millora de la qualitat de vida, i cooperar en la promoció dels drets socials que permetin disminuir els determinants socials generadors de desigualtats socials.

7.2 La treballadora social ha de contribuir a augmentar les oportunitats de progrés, especialment dels grups i les persones vulnerables i amb menys possibilitats, i potenciar i respectar sempre llurs drets.

7.3 La treballadora social ha de promoure el desenvolupament de les lleis i les polítiques que garanteixin els drets pel benestar de les persones

7.4 La treballadora social ha de denunciar les situacions que generin situacions d'iniquitat, desigualtat, marginació i exclusió social.

7.5 La treballadora social ha de promoure les condicions que fomentin el respecte a la diversitat de cultures, de persones i grups, i facilitar una comunicació positiva entre els individus i la comunitat a la qual pertanyen, procurant la participació dels mateixos interessats.

7.6 La treballadora social ha de tenir consciència en relació a les circumstàncies ambientals que impacten i generen canvis en les dinàmiques i realitats de la societat, dels individus, i del medi on es desenvolupen.

7.7 La treballadora social ha de restar atenta i emetent en relació a les noves vulnerabilitats que sorgeixen com a resultat dels efectes del canvi climàtic, així com a les noves problemàtiques que es generen de manera interseccional per aquest motiu.

7.8 La treballadora social ha de comprometre's en propiciar un canvi de paradigma que tingui per objectiu pal·liar els efectes dels desajustos climàtics, i contribuir en l'assoliment d'una societat més sostenible des del rol, funció i lloc on desenvolupa la seva tasca professional.

CAPÍTOL 8. LA RESPONSABILITAT EN L'ACTUACIÓ DE LA TREBALLADORA SOCIAL VERS L'ÚS DE LES TECNOLOGIES I XARXES SOCIALS

8.1 Els principis ètics inclosos en aquest Codi Deontològic s'apliquen també en l'ús de les eines tecnològiques, les xarxes socials i la intel·ligència artificial.

8.2 Les tecnologies són eines d'ús per a la pràctica professional i serveixen com a suport a la tasca professional. La treballadora social vetllarà per l'accés universal de la tecnologia com a dret digital per tal que cap persona quedi exclosa de l'atenció per motius d'infraestructura, accés, coneixement o ús que son generadors de desigualtat en l'accés a eines tecnològiques, anomenada, bretxa digital.

La treballadora social ha de ser coneixedora i capacitar-se en l'ús de les eines tecnològiques emergents.

8.3 S'ha de diferenciar l'ús personal de l'ús professional de les xarxes socials per tal de no vulnerar la intimitat de les persones ateses i de les professionals. És important ser rigorós amb la informació dels usuaris obtinguda per mitjà de les xarxes socials.

8.4 La intel·ligència artificial (IA), és una eina/un assistent que està al servei de les professionals. La treballadora social s'ha de capacitar per poder utilitzar-la adequadament i operativa en el seu lloc de treball.

En la mesura que es desconeixen els procediments a través dels quals són generades propostes i respostes a preguntes plantejades a la IA, la treballadora social sempre validarà tècnicament la informació obtinguda amb aquesta eina, que complementa l'elaboració del diagnòstic social. En cap cas, doncs, la IA substituirà la globalitat de la intervenció professional.